

Suvestinė redakcija nuo 2002-04-06

Nutarimas paskelbtas: Žin. 1992, Nr. [28-831](#), i. k. 0921100NUTA00000610

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ
N U T A R I M A S
DĖL LAIVŲ KAPITONŲ NUOSTATŲ PATVIRTINIMO

1992 m. rugpjūčio 10 d. Nr. 610
Vilnius

Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

1. Patvirtinti Laivų kapitonų nuostatus (pridedama).
2. Susisiekimo ministerija ir Žemės ūkio ministerija turi užtikrinti:
 - 2.1. laivų, plaukiojančių su Lietuvos Respublikos valstybine vėliava, kontrolę ir valstybės jurisdikciją;
 - 2.2. nurodytųjų laivų kapitonų paskyrimą nustatytąja tvarka ir laiku.
3. *Neteko galios nuo 2002-04-06*

Punkto naikinimas:

Nr. [409](#), 2002-03-27, Žin. 2002, Nr. 35-1279 (2002-04-05), i. k. 1021100NUTA00000409

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
MINISTRAS PIRMININKAS**

ALEKSANDRAS ABIŠALA

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos Vyriausybės

1992 m. rugpjūčio 10 d. nutarimu Nr. 610

LAIVŲ KAPITONŲ NUOSTATAI

1. Laivo kapitoną skiria laivo savininkas. Jeigu laivas yra valstybės nuosavybė, tai mažos ir vidutinės talpos (iki 2000 bruto registrinių tonų) laivų kapitonus skiria vadovas, didesnės kaip 2000 bruto registrinių tonų talpos – įmonės vadovo teikimu atitinkamos ministerijos ministras.

2. Laivo kapitonu skiriamas asmuo turi atitikti šiuos reikalavimus:

2.1. būti ne jaunesnis kaip 25 metų;

2.2. turėti medicininį pažymėjimą, leidžiantį plaukioti laivais;

2.3. turėti aukštesnįjį (specialųjį vidurinį) arba aukštąjį laivavedybos išsimokslinimą;

2.4. turėti pakrančių, artimojo arba tolimojo plaukiojimo kapitono jūrinį laipsnį ir jį patvirtinančius dokumentus (diplomą arba kvalifikacijos liudijimą);

2.5. mokėti lietuvių ir anglų kalbas (pastarosios mokėjimo reikalavimus nustato laivo savininkas);

2.6. būti Lietuvos Respublikos pilietis (jeigu laivas yra valstybės nuosavybė);

2.7. sugebėti remti ir ginti Lietuvos Respublikos laivų savininkų interesus užsienyje;

2.8. turėti visokeriopą laivo savininko pasitikėjimą.

3. Laivo kapitonas savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos įstatymais, kitais normatyviniais aktais, šiais nuostatais ir kontroliuoja, kaip jų laikomasi laive. Jeigu laivas yra užsienio valstybės teritoriniuose (ar vidaus) vandenyse arba uoste, laivo kapitonas vadovaujasi šios valstybės įstatymais, nustatančiais užsienio laivų plaukiojimo tvarką, ir apie ją informuoja laivo įgulą bei kitus asmenis. Laivo kapitonas atsako, kad būtų vykdomi tarptautinių konvencijų ir tarpvalstybinių susitarimų, kurių dalyvė yra Lietuvos Respublika, reikalavimai laivybos, žvejybos, ekologijos ir kitais klausimais.

Jeigu laivas yra sąsiauriuose, kitose akvatorijose, kuriose laivybą reguliuoja tarptautinės taisyklės ir normos, laivo kapitonas privalo jų laikytis.

4. Laivo kapitonas privalo išnaudoti visas jam pareigų suteiktas galimybes, kad apgintų Lietuvos Respublikos valstybinės vėliavos garbę bei laivo savininko turtą nuo neteisėtų veiksmų.

5. Be laivo kapitono sutikimo joks asmuo negali būti priimtas į laivo įgulą.

6. Laivo kapitonas valdo laivą vienvaldystės principu. Jam pavaldūs visi įgulos nariai ir keleiviai. Laivo kapitonas vadovauja laivui ir atsako už laivo, jo įgulos, keleivių bei krovinių saugumą.

7. Laivo kapitonas atsako už tvarką laive, už laivo navigacijos klausimų teisėtą sprendimą, už sanitarinių, priešepideminių priemonių vykdymą laive. Jis turi užtikrinti kvalifikuotą techninę laivo mechanizmų, įrengimų, prietaisų, sistemų ir aparatūros eksploatavimą, įgulos pasirengimą laivo gelbėjimo darbams avarinėse situacijose, normalias ir saugias darbo ir buities sąlygas, neatidėliotinos medicininės pagalbos suteikimą. Kapitonas turi informuoti įgulą apie esamus laive kenksmingus veiksnius bei jų poveikį žmonių sveikatai ir organizuoti kenksmingų veiksmų matavimo darbus.

8. Laivo kapitono nurodymai yra privalomi visiems laive esantiems asmenims. Jeigu kas nors iš laive esančių asmenų nepaklūsta laivo kapitono nurodymams, jis šiems asmenims gali taikyti įstatymų nustatytas poveikio priemones. Jokia visuomeninė politinė organizacija negali kištis į laivo kapitono veiksmus ir daryti įtaką potvarkiams bei sprendimams, priklausantiems laivo kapitono kompetencijai.

9. Jeigu kurio nors iš laive esančių asmenų veiksmai yra pavojingi laivui, įgulai, keleiviams arba kroviniui, laivo kapitonas šį asmenį gali izoliuoti atskiroje laivo patalpoje (iki atplaukimo į uostą). Už neteisėtą asmens izoliavimą laivo kapitonas atsako įstatymų nustatyta tvarka.

10. Laivo kapitonas yra laivo, taip pat krovinio savininko atstovas, jeigu laive arba uoste nėra specialių laivo arba krovinio savininkų atstovų. Visi nurodymai dėl laivo ar krovinio perduodami tik kapitonui, kuris atsako už jų vykdymą.

11. Gimus laive vaikui, laivo kapitonas privalo surašyti atitinkamą aktą, kurį turi pasirašyti du liudininkai ir medicinos darbuotojas (jeigu toks laive yra). Apie gimimo faktą įrašoma laivo žurnale. Minėtas aktas nėra gimimo liudijimas. Atplaukus į Lietuvos Respublikos uostą, aktas ir išrašas iš laivo žurnalo pateikiami vietos savivaldybės civilinės metrikacijos skyriui, kad remiantis pateiktais dokumentais nustatytą tvarka būtų išrašytas gimimo liudijimas.

12. Laive esančio asmens mirties atveju laivo kapitonas privalo:

12.1. suderinęs su laivo savininku ir mirusiojo giminėmis, organizuoti palaikų pargabenimą į krantą;

12.2. surašyti atitinkamą aktą, kurį turi pasirašyti du liudininkai ir medicinos darbuotojas (jeigu toks laive yra). Apie mirties faktą įrašoma laivo žurnale. Sudaromas mirusiojo asmeninių daiktų ir dokumentų sąrašas. Atplaukus į Lietuvos Respublikos uostą, mirties aktas ir išrašas iš laivo žurnalo, daiktų bei dokumentų sąrašas, patys daiktai bei dokumentai perduodami uosto kapitonui, į užsienio uostą – Lietuvos Respublikos konsului.

13. Laivo kapitonas privalo, išskyrus atvejus, kai tai sudaro rimtą pavojų savam laivui, įgulai ir keleiviams:

suteikti pagalbą žmogui, jeigu jo gyvybei jūroje gresia pavojus;

gavęs nelaimės signalą ir apie tai pranešęs laivo savininkui, visu greičiu skubėti į įvykio vietą.

Už šiame punkte nurodytų pareigų nevykdymą baudžiama pagal įstatymus.

14. Jeigu laive baigėsi maisto arba degalų atsargos, laivo kapitonas atitinkamiems tikslams turi teisę panaudoti dalį krovinio. Apie tai surašomas aktas. Nuostolius atlygina laivo savininkas.

15. Jeigu laivo kapitono nuomone laivui gresia neišvengiama žūtis, tai jis, panaudojęs visas galimybes išgelbėti laivą, leidžia keleiviams ir įgulai apleisti laivą. Laivo kapitonas palieka laivą paskutinis. Palikdamas laivą kapitonas turi stengtis paimti laivo, mašinų, radijo žurnalus, laivo žūties vietos jūrlapius.

16. Jeigu vyksta karo veiksmai, laivo kapitonas privalo rūpintis, kad laivas nebūtų užgrobtas.

17. Jeigu laive, esančiame tolimajame plaukiojime, padarytas nusikaltimas, laivo kapitonas naudojasi pirminės kvotos teise. Kvota vykdoma vadovaujantis Lietuvos Respublikos įstatymais ir kitais normatyviniais dokumentais.

18. Laivo kapitonas gali sulaikyti asmenį, įtariamą padarius nusikaltimą, iki laivas atplauks į Lietuvos Respublikos uostą. Laivo kapitonas šį asmenį kartu su pirminės kvotos protokolu gali perduoti kitam Lietuvos Respublikos laivui, plaukiančiam į Lietuvos Respublikos uostą. Jeigu nusikaltimas padarytas laive, stovinčiame Lietuvos Respublikos uoste, įtariamasis perduodamas uostamiesčio teisėtvarkos organams.

19. Laivo kapitonas vykdo kitas įstatymų nustatytas funkcijas.

20. Laivo kapitonas, vykdydamas tarnybines pareigas, laivo savininko sprendimu dėvi (arba ne) jūrinę uniformą. Už uniformą apmoka laivo savininkas.

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. 409, 2002-03-27, Žin., 2002, Nr. 35-1279 (2002-04-05), i. k. 1021100NUTA00000409

Dėl kai kurių Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimų pripažinimo netekusiais galios